

чення проекту збірки матеріалів і документів буде коштувати приблизно між 55 а 60 тисяч доларів.

З огляду на важливість і стан колекції — звертаємося до української спільноти допомогти нам фінансово завершити цю єдину того роду збірку матеріалів і документів про московське вбивство. Поодинокі томи «Збірки матеріалів і документів...» можуть бути спонзоровані окремими жертводавцями з відповідною присвятою.

Всі грошові пожертви, як і пожертви матеріалів можна відтягнути від податку. Просимо висилати чеки чи матеріяли на слідуючі адреси:

в Америці:

UFU Foundation (Martyrology B)
203 Second Avenue
New York, N.Y., 10003

в Канаді:

Ukrainica (Martyrology B)
140 Bathurst Street
Toronto, Ont. M5V 2R3, Canada.

Інститут Мартирології при Фундації УВУ

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ВІЧНЕ ДЖЕРЕЛО

«Українська шекспіріяна на Заході». Упорядкував Я. Славутич, «Славута», Едмонтон, 1987.

Десятки, коли не сотні тисяч науковців, літераторів, перекладачів у цілому світі вивчають, досліджують, перекладають твори Шекспіра, котрий своїм геніальним пером відкрив вічне, невичерпне джерело творчости.

Поява «Української шекспіріяни на Заході» це приємний подарунок для української громадськості у вільному світі. Цим подарунком вільний український інтелектуальний світ вносить і свою лепту у вивчення та перекладання творів Шекспіра.

Названий збірник поділено на кілька окремих розділів:

1. Дослідження та статті;
2. Переклади (куди входять також «Поезії про Шекспіра» та «Поезії на шекспірівські мотиви»);
3. Українське шекспірівське товариство, куди включено й «Бібліографію української шекспіріяни на Заході», укладену В. і Я. Славутичами.

Згадана бібліографія дуже цінний довідковий матеріал для читачів, багато додає до наукової вартості збірника.

«Історія Українського шекспірівського товариства» досить цікавий розділ, де читач знайде багато корисної інформації про діяльність українських шекспірознавців у вільному світі.

«Дослідження й статті» містять переважно вже опубліковані або зачитані на сесіях Товариства доповіді, отже, є так би мовити, підсумком багатолітньої діяльності УШТ. Невеликий обсяг збірника (96 сторінок), очевидно, не дозволив включити до цього розділу деякі дуже цікаві дослідження. Мабуть, варто було б подати у цьому розділі бодай стислий виклад або резюме докторської дисертації Ориси Прокопів «The Ukrainian Translation of Shakespeare's Sonnets: A Stylistic Analysis». Цю докторську дисертацію в Оттавському університеті, під науковим керівництвом одного з президентів УШТ К. Біди.

У дослідженнях українських перекладів Шекспіра досить задовільно зроблено порівняльну аналіз цих перекладів, а також висловлено цікаві думки про переклади та про мову перекладів.

Цікавою є «Дописка про видання *Гамлета*» у статті Я. Славутича, де подано відомості про недруковані українські переклади Шекспірового «Гамлета», зроблені Г. Хоткевичем, Я. Жарком та М. Рудницьким.

Розділ «Переклади» мав би бути найцікавішим розділом збірника, і хоч там є ряд непоганих перекладів, загальне мовне оформлення перекладів могло би бути кращим. Наведу тут слова Я. Славутича з його статті «*To be or not to be* в українських перекладах». Автор говорить: «... дивлячись ретроспективно на чистоту лексики, я прийшов до висновку, що найчастіша мова того часу була в Івана Нечуя-Левицького. . . У всіх інших поетів і письменників минулого сторіччя, за винятком хібащо М. Коцюбинського, частіше зустрічаємо такий вислів чи таке слово, що тепер не входить у сучасну норму».

Справедливе міркування! Але його треба поширити, мабуть, і на письменників нашого століття, переклади яких вміщено у згаданому збірнику, бо в цих перекладах чималенько таких висловів та слів, що не входять у сучасну норму.

Наведу кілька прикладів (не всі!):

гірше грому (стор. 63 — сучасна норма *гірше від грому* або *гірш від грому*;

вальори (стор. 53) — чи це слово входить у сучасну норму?

бурліти (стор. 54, 57) — русизм. Норма: *нуртувати, вирувати; постій!* (стор. 54) — норма *Стривай! Постій!* пряма калька з російського *Постой!*;

казна (стор. 56) — русизм. У словнику Грінченка сказано: «Слово запозичене з російської мови»;

клятва (стор. 58) — русизм;

срок (стор. 58) — по-українськи *термін, реченець, строк*;

на килим клониться рука (стор. 61) — нечіткий вираз. Рука звисає (або спадає) на килим;

огірчений (стор. 65) — у норму входить засмучений;

віддруки (стор. 71) — годі й вимовити! Ми вживаємо *відбитки*;

моря вал Гамував себе уцерьт (стор. 75) — нечіткий вираз. Важко зрозуміти;

магніт (стор. 78) — норма магнет;

люна (стор. 80) — у значенні місяць у сучасну норму не входить.

Вживають перекладачі й формально українські слова, проте, на мою думку, для сучасної норми не підходящі. Так, слово *жме* у значенні *тисне*, хоч воно й зафіксовано у словниках, звучить дисонансом для мене.

Очевидно, що поетичні переклади, як і поезія взагалі, вимагає редагування. Ми знаємо, що П. Куліш редагував Т. Шевченка. І досить вдало редагував. Тож нашим сучасним перекладачам так само потрібен редактор, потрібна вимогливість до поетичної продукції, бо невідредаговні рядки ріжуть вухо читачеві, і естетична насолода від читання поезії сходить на нуль.

Можна навести й інші мовні огріхи у тексті збірника:

У тексті зустрічаємо *Шекспіріяну* (стор. 86) та *шекспіріяну* (стор. 82). Подекуди в тексті літера *г* в пошані: *конгрес* (стор. 50), а подекуди — ні: *еміграційний* (стор. 84). Російські прізвища *Каратигін* (стор. 7) та *Юнге* (стор. 9) треба писати через *г*, а слово *фігура* (стор. 5) через *г* (у збірнику навпаки).

Загалом видання цікаве, але такі видання треба краще редагувати.

Г. ЦАРИННИК

50-РІЧЧЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОКСАНИ КЕРЧ

Велика заля навколо круглого стола перед сценою — родина письменниці Оксани Керч-Куліш: її чоловік, сини, невістки, онуки. Чи ж не щастя вкупі з родиною святкувати п'ятидесятиліття літературної праці?!

На сцені — розкішні китиці квітів: екзотичні — від Андрія Стецюка з далекого Чикаго, чудові червоні троянди — від подруг з Відділу ОЖОЧСУ, пахучі гвоздики від колишніх співробіниць на фабриці.

В залі церкви Царя Христа у Філядельфії розставлено ще багато столів, сидять за ними — подруги, приятелі, шанувальники творчості письменниці, представники українських організацій. У цей вечір, 14 березня